

Friskolornas riksförbunds yttrande över promemorian Bättre anpassad undervisning i grundskolan, specialskolan och sameskolan

Friskolornas riksförbund (förbundet) har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslag i rubricerad promemoria och får anföra följande.

Sammanfattning

Förbundet är positivt till remisspromemorians förslag om borttagande av elevens val och omfördelning av undervisningstid, förslag som utgår från Skolverkets redovisning som lämnades redan i mars 2021 för att möta den obalans som uppstår när kraven på vad ett ämne ska omfatta inte står i proportion till den tid som har avsatts för ämnet i timplanen.

Förbundets synpunkter

Kapitel 4 Elevens val ska tas bort och undervisningstiden omfördelas

Förslag: Elevens val ska tas bort i grundskolan, specialskolan och sameskolan.

I grundskolan ska timmarna från elevens val omfördelas så att bild uppgår till 240 timmar, hem- och konsumentkunskap uppgår till 130 timmar, musik uppgår till 240 timmar, de naturorienterande ämnena uppgår till 650 timmar och de samhällsorienterande ämnena uppgår till 980 timmar.

I specialskolan ska timmarna från elevens val omfördelas så att de naturorienterande ämnena uppgår till 704 timmar och de samhällsorienterande ämnena uppgår till 1 061 timmar.

I sameskolan ska timmarna från elevens val omfördelas så att hem- och konsumentkunskap uppgår till 50 timmar, de naturorienterande ämnena uppgår till 310 timmar, de samhällsorienterande ämnena uppgår till 400 timmar och slöjd uppgår till 190 timmar.

Undervisning i nybörjarspråk (inklusive teckenspråk för hörande) ska få erbjudas inom ramen för skolans val, i stället för inom ramen för elevens val, i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Vid skolans val ska det inte vara möjligt att minska antalet timmar i språkval.

Förbundet tillstyrker att elevens val tas bort och att en omfördelning av undervisningstiden görs till föreslagna ämnen så att timmarna kan användas på ett bättre

sätt på grund av den stoffträngsel som finns i de aktuella ämnena. Det är en nödvändig åtgärd för att skapa en rimligare balans.

Förbundet tillstyrker också förslaget om att huvudmännen inom ramen för skolans val ska få erbjuda undervisning i ett ytterligare nybörjarspråk samt att det vid skolans val inte ska vara möjligt att minska antalet timmar i språkval. Det är positivt att möjligheten ges.

Förbundet framhåller även vikten av att konsekvenserna av ändringarna följs upp då de syftar till att elevernas kunskaper ökas.

Kapitel 5 Huvudmannen beslutar om fördelning mellan årskurser av undervisningstiden

Förslag: Det ska regleras i skolförordningen att huvudmannen för specialskolan beslutar, efter förslag från rektorn, om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. En upplysning ska vidare införas i skolförordningens timplaner för grundskolan, specialskolan och sameskolan om att huvudmannen beslutar om fördelning mellan årskurser av undervisningstiden.

Förbundet tillstyrker förslaget om införande av en tydliggörande upplysning om huvudmannens beslut om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. Förbundet avstår från synpunkt vad gäller förslaget rörande specialskolan.

Kapitel 6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Ändringarna i skollagen och skolförordningen ska träda i kraft den 1 juli 2024 och tillämpas första gången på utbildning som påbörjas höstterminen 2024. För stadier som en elev har avslutat före ikraftträdandet gäller skolförordningens timplaner för grundskolan, specialskolan och sameskolan i den äldre lydelsen. Det beslut om fördelning mellan årskurser av undervisningstid inom ett stadium som fattas utifrån en timplans nya lydelse ska inte tillämpas på årskurser som en elev har avslutat före ikraftträdandet av timplanen. Ändringarna i förordningen om dansarutbildning och följdändringarna i kursplanerna för moderna språk och teckenspråk för hörande ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Förbundet har förståelse för förslaget om ikraftträdande då ändringarna är viktiga för att möta reella behov som borde genomförts tidigare, så också för förslaget om övergångsbestämmelser. Förbundet har därför inga synpunkter på dessa i sig. Däremot finns det anledning att framhålla att kompetensförsörjningen dock kan påverka huvudmannens möjligheter att snabbt kunna möta förändringarna med denna framförhållning. Bristen på legitimerade och behöriga lärare ser olika ut runt om i landet och är i vissa av de aktuella ämnena stor. Förutsättningarna kommer därför att se olika ut, vilket är konsekvenser som rimligen inte går att bortse ifrån. Förbundet vill också framhålla vikten av insatser kring information och stöd vad gäller hanteringen av övergångsbestämmelserna så att ändringarna landar väl med tanke på den relativt korta framförhållningen.

För Friskolornas riksförbund

Ulla Hamilton

VD

Mariette Denholt

Förbundsjurist